

»Materni

gezik je

fundament«

STR. 2

Prišo je glás

STR. 3

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 14. januarja 2016 ☼ Leto XXVI, št. 2

Edna ftica priletejla...

...una prinesla veseli glas, ka je v Ljubljani Glasbenonarodopisni inštitut za lanjske božične svetke vödau CD s 42 pesmimi, štere so v Porabji gorvzeli na magnetofon 1970-oga leta. Vse so ranč nej pesmi, gestejo med njimi molitve: *Očenaš; Zdrava bojdi, Marija; O Jezoš, ne ostavi me; Sveti božji križ; Mati Kristošova*. Leko poslušamo, kak so na Licijovo *kokodakali*, na nauvo leto *friškali*, na trejkralovo dare prosili. Ništerni so oponašali ftiče, »razmili so«, ka füčkajo (*Gibice bi peko, Večerjo sem sküjo, Moj oča birauf*). Na Gorenjom Siniki so *Fincin Feri* (Labric) oponašali dve kolé v kaulaj, šterim so gučali »korde«. Kolau je vse le-seno, pa tisto škrpiče. Gda vö na brejg pelajo kaula, te gučijo: »*Tri lejta se nej masaro, tri lejta se nej masaro*«. Gda nut na dau letijo, te: »*Nej trbej sala, nej trbej sala, nej trbej sala*«, ka brž tečejo. Zvün toga eške sedemkrat leko čüjemo njini glas na CD-ni. Pesmi so zvekšoga lüben-ske (*Fantič mi gre v zeleni log; Dekličice, noričice; Pravo sam ti dostakrat ptt.*). Na gostüvanji je sneja slobaud djemala od tisti, šteri so z njauv pri stauli sejdli (*O zdaj, moja obseda*). Do-



Na CD-ni najdemo največ pesmi, stere so bile gorvzete 1970. leta



Par kejpov iz tisti časov, gda so sodelavci Glasbenonarodopisnega inštituta z magnetofoni ojdli kauli po naši vasnica

stakrat se je zgodilo, ka so mati betežni gratali ali mrlji, pa mladi so tö merali (*Mati betežujejo, Lanjsko leto sam se oženo, Franciška najjakša deklina je bla*). Najbole stara pesem na CD-ni je iz srejdnjoga veka (*Kristuš nam je od mrtvih stau*), štero so spejvali na väzenek. Pauleg Ljubljane je cistercijanski klošter (samostan) v Stični, gde so edne z rokauv pisane latinske knige. V te knige so oprvin v slovenskoj rejči nutspisali tau pesem v 15. stoletji.

Na Gorenjom Siniki je 1970-oga leta spejvalo na magnetofon 11 lüdi, na Verici sta spejvala dva, v Sakalauvci ji je spejvalo 9, igrala sta 2. V Slovenskoj vesi pa v Andovci sta spejvali dve ženski, v Števanovci pa eden moški. Leta 2000 so pá prišli iz Ljubljane in so gorvzeli na magnetofon, kak so spejvale Ljudske pevke ZSM iz Monoštra in Števanovec pod vodstvom Marije Rituper. Vseküper skor 50 lüdi leko poslušamo eno vöro z nauvoga CD-na, šteroga so vödali v Ljubljani s sodelovanjem Državne slovenske samouprave in Zveze Slovencev na Madžarskem.

Marija Kozar
Foto: K. Holec

»Materni gezik je fundament«

»Ne delam zavolo medalj, depa sem rad, če kaj dobim. Ge tau v krvi mam, ge svojo delo rad delam« - nam je ova do Francek Mukič, gda smo ga opitali, kak se je čüto, gda je lani decembra v Budimpešti prejkvzeu narodnostno priznanje »Pro Cultura Minoritatum Hungariae«.

Francek Mukič, šteroga najbole poznamo kak radijskoga novinara pa direktora Radia Monošter, se je slovensko materno rejč - štero najbole na svejti lübi -, navčo v slovenskoj držini na Gorenjom Siniki. »V mlašeči lejtaj smo ranč nej znali, ka geste ovaško lüstvo. Vu vesi so samo sodacke, škonicke pa venak v kancelajaj vogrski gučali. Sedem lejt sem emo, gda so me s Csepel tovornjakom oprvim pelali v Varaš. Audalič sem vüdo raur od ciglence pa varaško cerkev. Meni se je čüдно vidlo, ka je vse tak veuko.« Že tistoga ipa je emo radio veliko znamenje zanjga. »Lang škonicke so mojoj staroj materi njali radio. Večer smo mlajši dojlegli, v ausmoj je mašin nutzakapčo pa smo vsikši četertek poslušali naute iz Ljubljane. Mene je vse mraz trauso, gda so babica pa tetice cujspejvale.«

Po konci osnauvne šaule je mladi Francek prišo v rudarsko (bányász) šaulo v Ajko. »S sinčarske knjižnice sem si na pausado vzeu lejpe, ilustrirane knige iz Slovenije. Vidle so se mi pripovejsti o partizanaj, ka sem pa nej razmo, sem si vözbrodo. V sausednjoj sobi v kolegijumi je živo sakalauvski Feri Makoš, müva sva se vsikdar slovenski pogučavala.«

Na tistoj rudarskoj šauli je včiu rovački škonik Đuro Franković, šteri je Franceka začno nutvpelavati v slovensko miseu. »Un mi je piso srbohrvaški, tak ka sem si mogo slovar (szótár) küpiti. Depa se mi je vidlo, ka uni pä ovak gučijo. Gda sem že v

Tatabányi v tehnikumi biu, sem dostakrat odo z njim na južnoslovanske bale. Pravo mi je: 'ti boš mogo v Ljubljano titi za škonika se včit.'« Tau je biu prvi impulz, po



Francek Mukič je kak novinar vsigdar rad odo med lidi

šterom se je Francek Mukič podau, ka se vönavči za slovenskoga škonika v Ljubljani, vküper s svojov ženauv Marijo Kozar. »Vsikdar sem tak brodo, ka je pri narodnosti glaven materni gezik. Ple-sati leko navčimo Kinejzara ali Madžara. Gučati pa što koli ne vej. Tau smo mi že davnik znali, ka je velki razloček med našim gezikom pa kak v Sloveniji gučijo. Gda sem sto škonik grata-ti, sem brodo, ka bi mi leko tadale svoj gezik gučali, pa samo tiste reči, štere falijo, bi prej s knjižnoga gezika vzeli. Ka je donk nemo po vogrski pravli.«

Gda se je diplomant povrno z Ljubljane, so ga na ministrstvu steli poslati za referenta v monoštrski kulturni dom. »En den sem je nagučavo, ka je gezik glaven, fundament more ostati. Posrečilo se mi je, depa so me donk nej vzeli na šaulo. Poslušalci Radia Monošter eške gnes pravijo, ka sem v reportažaj rejsan kak eden škonik. Ali dühovnik. Vse škem prausno razto-mačiti.«

Dostakrat je šanjalivo, ka je nej škonik grato, pravi Francek Mukič. »Ge trnok rad mam našo lüstvo. Sploj pa

stare, šteri zdaj že na žalost odhajajo. Uni so eške pravi Slovenci, bole kak sem ge ali naša generacija. Škoda, ka zgibimo, ka je Baug dau. Vejpa če familija pa cerkev

zamidi, je za šaule že malo kesnau.«

Tak je nagrajenec grato novinar, v preminauči tresti lejtaj je delo pri novinaj, televiziji pa radioni ranč tak. Dostakrat ga spitavajo, do kelko lüdi pride njegvi trüd. »Nej je tau glavno, za kelko lüdi delaš, liki za tiste, ka maš kauli sébe, moreš pošteno delati. Bili



Francek (peti z leve) med nagrajenci v Vigadóni v Budimpešti

so cajti, gda so Slovence do-jgledali pa bantivali. Zdaj se leko štimamo, ka mam radio, televizijo, novine pa Slovenski dom. Tisti, šteri odhajajo, donk ne odidejo tak, ka so prej vsikdar bajo meli za toga volo, ka so bili Slovenci. Aj majo dobro čüte-nje, ka je nej tak lagvo bilau Slovenec biti.«

Od lagvi cajtov v 1940-50 lejtaj je Francek Mukič napiso dva romana, tau pa v našoj domanjoj rejči. »Fanj bi bilau, če bi lidgé bole radi šteli, kak zdaj štejo. Štenjé bi moglo biti za človekovo düšo kak gesti za tejlo. Ge dosta štém, se včim, vnaugo zvejm od drügi lidi. Znanje trbej tadale dati, ka bi lidgé bole razmili, nej samo tau, ka jim je tistoga ipa propa-ganda gučala. Dosta vse trbej lidam raztomačiti na prausen način, nej kak čed-njacke. Tau sem sto s temi knjigami, aj bi malo več zvö-dali o sebi, o svojoj zgodovini. Če de potrejbno, mam dosta vse za napisati, če pa nede potrejbno, te pa tak.«

Nagrajenec je napiso več je-zikoslovni (nyelvészeti) knjig-tö. Med temi najdemo slovare pa edno slovnico ranč tak. S pomočajav slejdnje se leko Madžari navčijo slovenski gezik. »Poglednimo, zaka so na svejti problemge. Narodi ne poznajo enoga drügoga, cejli svejt je pun konfliktov. Šege drügoga tö

trbej spoznati pa poštvavati. Ne smejmo dojgledati drüge. En narod je nika nej bole čed-den kak drügi, samo drüge mogaučnosti má. Ništerni sinčarski pavri bi pred 50 lejtami, če bi meli mogauč-nost, ka se včijo, leko rosag pelali. Madžare je tö trbej včiti, pa se ne smejmo čütiti za menje vrejndne. Dosta Ma-

džarov se je brigalo za moje gezikovne knige, na žalost so sfalile, dobro bi je bilau znauvič vödati.«

Francek Mukič brodi, ka morejo biti Porabski Slovenci maust med Slovenijo pa Madžarsko. Tau je njino istinsko poslanstvo pa morejo na tem dosta delati. Morejo se trüditi, ka aj njina erba - na priliko muzična - ranč tak gorostane.

»Muziko smo že z maternim mlejkom v sé pocecali. Stara mati, mati, tetice, vüjci so vsikdar spejvali, gda so žet-vo dojobredili, šli v krčmau ali davali spat dejte. Kak je vörnikom cüjvalon, ka morejo moliti, tak je pesem cüj-valon našoj düši« - tomači intervjuvanec pa povej pripo-vejst od želenja po harmoniki. »Na Siniki so elektriko vlej-kli na konci 50. lejt. Gda so merarge z delom končali, so meli program v kulturnom domi. Eden je lejpe radeče fude emo. Pravli so mi, ka je tisti eden merar pa telko za-slüži, ka si leko v dvej mejse-caj fude küpi. Pravo sem si, ge mo tö merar, pa je rejsan nej dosta falilo, ka bi rudar-ski merar grato« - se smejé Francek pa cujdeje: »Najme-nje 120 lejt morem živeti, aj leko dober fudaš gratam, ka sem kesnau začno. 30 lejt morem nutprinesti.«

Naš sogovornik je član slovenskoga društva v Somboteli od začetka mau, gde pela pe-smarsko skupino Sombotel-ske spominčice. »Raztepani smo bili po cejlom Sombo-teli, dosta nas je že pozablo slovenski. Na začetki je na žmetni šlau pogučavanje, zdaj je že leži. Malo smo spejvali, depa smo nej zna-li rejči. Te smo vküppbrali rejči pa cuj napisali naut-line. Ka je v našoj mauči, probamo pomagati, aj naša kultura gorostane. Donk do znali tisti, ka do živeli ge-zero lejt za nami, što so bili Porabski Slovenci.«

-dm-

foto: K. Holec, M. Kozar

»Za tau razstavo smo se začeli zbirati pred stauto obletnico začetka prve svetovne vojne. Vidli smo, ka je ške nej zadosta bilou raz-



Metka Fujs ob razstavljeni uniformi sodaka iz prve bojne

ne bojne. Prva smo tak brodi-li, ka mo jo leko pripravili že 2014. leta, samo ka se je te tau



Pisma pa karte, ka so ji sodacke pošilali s fronte

malo zavleklo. Vidli smo, ka je ške nej zadosta bilou raz-



Sodacke so domau prinesli kakšne pükše pa granatline tö

iskanoga, pa smo te več ludi vküp pouzvali, tak z mariborskoga arhiva, ljubljanskoga

Inštituta za narodnostna vprašanja in ške iz neka drugi institucij,« pravi direktorica

soboškoga Pomurskega muzeja Metka Fujs, stera je tö avtorca razstave Prišo je glás - Prek-

murci v bojni 1914-1918. S sodelavci so dosta vsega gorpoiskali,

najbole tau, kelko sodakov je mrlo v toj bojni, pa steri so daubili odlíkovanja, pauleg toga

Prišo je glás

pa so vküpnabrali kejpe, pisma, dnevnik, osebne predmete pa medalje in neka orožja.

»Fejst smo brodili, kak naj razstavi damo naslov. Prišo je glás, tau je takši lejpi prekmurški stavek, steroga smo dostakrat najšli v Novinaj, stera so od 1913. leta izhajale v Prekmurju. Mi smo se te odlaučili, ka de naslov razstave Prišo je glás,« pove avtorca in na moje pitanje, če so tau tö poglednoli, kak je bilou med prvo bojno v Porabji, vej pa smo te bili ške v enom rosagi, odgovori: »Pri svojom raziskovalnom deli smo vključili tiste vesnice tö, v sterij živejo Porabski Slovenci. Oni do prve bojne tak ali tak nemajo ovakšne zgodovine kak mi Prekmurci. Iz Prekmurja je bilou mobiliziranih in na fronto poslanih okauli dvajsti gezero moških, tau je bilou polonje od vsej moških, steri so te tö živeli. Tak je bilou polonje porabskih moških tö poslanih v bojno. Vsi so šli v iste vojaške enote, največ v Somboteu in Sopron, iz Prekmurja pa v Nagykanizso tö. Bili pa so dvojni sodaki, eni so pokrivali cejli rosag, tau je bila cesarsko-kralova sodačija, te pa so bili ške domobranci, steri so se v Avstriji zvali landverer, na vogrskom tali monarhije pa honvédi. So se pa vsi sodaki borili na isti bojiščaj.«

Avtori razstave so v Porabji tö najšli neka kejpov in drugi dokumentov. Napravili so tö kejpe vsej spomenikov, steri stojijo v Porabji v spomin na prvo bojno in na tiste, steri so spadnili v njej. »Gda smo razstavo postavili, smo se odlaučili, ka v Murski Soboti pokažemo samo tisti tau, ka je povezan s Prekmurjom. Mamo pa dosta materiala o Porabji in tak mo na sprtoletje eno menšo razstavo pripravili tö v Slovenskon daumi v Monoštri. Pripravili bi radi tö en bilten, v sterom bi objavili tisto, ka smo najšli v Porabji,« ške pove Metka Fujs, stera prosi vse, steri mate doma na paudi ali gé indri ške kaj od svoji dejdekov

ali pradejdekov, steri so bili v prvi bojni, ka o tom glas date ali prinesete v Slovenski daum v Varaši.

Od 1914. do 1918. leta je od Srbije do Galicije, od Poljske Bukovine, od Romunije do Pieve gvüšno spadnoli 2790 Prekmurcov, leko ka ške neka več, samo ka se za nji ne vej. »Po bojni se je dosta delalo na tom, ka se zvej, če je kakši sodak

njena pisma, ka sta si jih pet let pisala zakonca Žigmond in Matilda Janko, on njoj s fronte, ona pa njemi od doma iz Motvarjevec. Tak ta pisma kak dosta drugih je bilou napisanih v vogrskom geziki, dosta pa jih je bilou napisani v prekmurščini tö. Zanimivi je dnevnik Štefana Korpiča, steri je biu iz Čöpinec. On je biu v rusoški zgrablenec. V

Vsi, ka mate doma kejpe, pisma, dnevnik, medalje ali kaj drugih, ka ste najšli od tisti svoji moškov, steri so med prvo svetovno bojno bili sodaki, pozovite na Zvezu Slovencev na Madžarskem (380-208) ali na uredništvo Porabja (380-767), leko pa tau prinesete v Slovenski daum tö. Vse tau, ka te prinesli, te po konci razstave daubili nazaj.

mrau, zatau ka so te leko do vica in mlajši daubili penzijo ali podporo. V naši kraji je nej bilou fronte, so pa vseeno doma lidge tö trpeli, vej pa je nej bilou več za dobiti cukra, soli, svejč in vsega drugih, vsefele je začnilo faliti,« raztolmači sogovornica in pove, ka se na razstavi vidi en uniformiš tö, steroga so napravili po kejpi, ovak pa so sploj zanimiva pisma, ka so jih sodaki pošilali domau. »Tak so dobro ohra-

dnevnik je napiso, kak je bilou na fronti, pa te vse, ka se je kesnej godilo z njim. Nikdar je nej več prišo nazaj, po bojni se je v Rusiji oženo. Dnevnik je te kesnej poslo svojomi brati domau in mi ga mamo zdaj razstavljenoga,« je končala Metka Fujs, stera vas zové, ka če pridete kaj v Mursko Sobotu, ka si tau zanimivo razstavo, stera de opreta do konca mejseca junijuša, tö poglednete.

Silva Eöry

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem organizira

TEČAJ SLOVENŠČINE.

Tečaj bo februarja, marca in aprila 2016, enkrat tedensko po 2 uri (v večernih urah).

Glede na število in predznanje jezika prijavljenih bomo tečaj izvajali v dveh skupinah, in sicer za začetnike in za nadaljevalce.

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: **25. januar 2016**

Prijavite se lahko po telefonu: **94/380-208**

ali na naslednjem e-naslovu:

gyongyi.bajzek@freemail.hu

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAM

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít.

2016. február - március - április hónapokban, heti 1 alkalommal 2 óra (az esti órákban).

A jelentkezők létszámától és nyelvtudásától függően kezdő és haladó csoportot is indítunk.

A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: **2016. január 25.**

Jelentkezni lehet a **94/380-208**-as telefonszámon vagy a következő email címen:

gyongyi.bajzek@freemail.hu

OD SLOVENIJE...

Pred diplomati številni izzivi

Na Brdu pri Kranju je potekal 20. redni posvet slovenske diplomacije. Udeležilo se ga je 50 slovenskih veleposlanikov in vodij predstavništev ter okoli 80 drugih visokih slovenskih diplomatov. Posveta se je poleg zunanjega ministra Karla Erjavca in premiera Mira Cerarja udeležil tudi nekdanji predsednik in slovenski kandidat za generalnega sekretarja Združenih narodov Danilo Türk.

Zunanji minister je v svojem nagovoru izpostavil, da »mednarodni odnosi že dolgo niso bili tako zapleteni« in da so pred slovenskimi diplomati številni pomembni izzivi. Hkrati je poudaril, da so preteklo leto številni dogodki in procesi pomembno spremenili politični, varnostni in geostrateški položaj v regiji, Evropi in v svetovnem merilu. »Iz finančne in gospodarske krize, o kateri smo govorili v preteklih letih, smo žal prešli v varnostno krizo,« je dejal minister in med novimi grožnjami, ki se pojavljajo, izpostavil predvsem teroristično skupino Islamska država. »Teroristični napadi v osrčju Evrope so nam pokazali, da naša varnost ni sama po sebi umevna,« je povedal Karl Erjavec.

Prebežniško krizo je v svojem nagovoru izpostavil tudi premier Miro Cerar. Ta je v povezavi z reševanjem omenjene krize opozoril, da »prevelik in nenadzorovan tok neregularnih migrantov v države EU neizogibno vodi v dezintegracijo držav članic in posledično institucij EU«. Zato je po njegovih besedah vprašanje reševanja te krize hkrati vprašanje obstoja EU. »Naša absolutna prednostna naloga je ohranitev schengenskega prostora in Slovenije v njem. Zato smo in bomo še naprej ustrezno ukrepali,« je dejal Cerar in dodal, da je sodelovanje s Hrvaško pri obvladovanju migracij težavno. »Če bi bilo drugače, ne bi bilo potrebe za takšno ukrepanje, vključno s postavljanjem začasnih tehničnih, tudi žičnih ovir,« je še povedal. Čeprav si želi dobrih odnosov s Hrvaško, bo zato potrebna politična volja na obeh straneh, je dodal. Spomnil je tudi, da se letos pričakuje odločitev arbitražnega sodišča glede meje med državama. »Zaupamo sodišču, da bo svoje delo nadaljevalo objektivno in nepristransko ter izdalo razsodbo, zavezujočo za obe strani,« je dejal Miro Cerar in izrazil upanje, »da bo tudi na hrvaški strani prej ko slej prevladalo spoznanje, da je to najučinkovitejši način za začetek novega, boljšega poglavja v naših medsebojnih odnosih«.

Galerija Murska Sobota: Jubilejna razstava s kolonije Primož Trubar

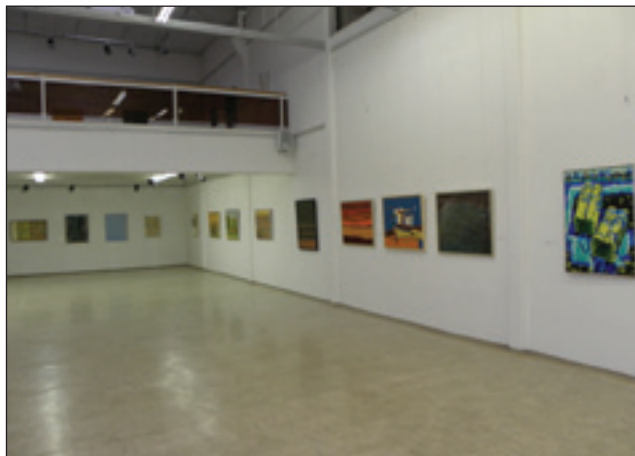
URESNIČEVANJE IDEJE PRIMOŽA TRUBARJA SKOZI SLIKO

Razstava izbora likovnih del iz 20. mednarodnih slikarskih kolonij Primož Trubar Moravske Toplice v soboški Galeriji se je uveljavila v slovenskem in evropskem kulturnem prostoru. Likovnega ustvarjanja v Moravskih Toplicah in okoliških krajih se je udeležilo zavidljivo veliko število slikarjev, kar dvainosemdeset, ki so pustili svoje uresničene ideje na približno 200 umetniških delih, od katerih je najmanj polovica ostala v Prekmurju. Kot je povedala kustosinja Irma Brodnjak, so za stalno slikarsko zbirko prispevali šestnajst del in dopolnili število umetniških del, ki jih hrani Galerija. Mednarodna slikarska kolonija Primož Trubar se je uveljavila in postala prepoznavna tudi v slovenskem merilu, kjer vsako leto pripravijo veliko število tovrstnih srečanj slikarjev in kiparjev. V Moravske Toplice prihajajo doma in na tujem uveljavljeni slikarji tako Prešernovi nagrajenci kakor dobitniki drugih, prestižnih priznanj. Častni škof mag. Geza Erniša je tudi povedal, da bodo izbor predstavili letos v Bad Ulrichu, kjer je več let živel Primož Trubar. Z listino o sodelovanju, ki so jo konec lanskega leta (2015) podpisali v Murski Soboti, bodo razstavo prenesli tudi v druga nemška mesta.

Pobudo za začetek likovnih kolonij v Moravskih Toplicah je dal prvi predsednik Slovenskega protestantskega društva dr. Oto Norčič, vseskozi je pri organizaciji sodeloval častni škof mag. Geza Erniša, strokovni vodja pa je akademski slikar Nikolaj Beer, rojen v gorčkih Križevcih, ki živi v Izlakah, kjer se ponašajo z najstarejšo likovno kolonijo na Slovenskem, ki šteje čez petdeset let. Je tudi avtor izbora za pregledno razstavo. Ob jubilejni razstavi je Slovensko protestantsko društvo

Primož Trubar izdalo katalog ali bolje rečeno monografijo z reprodukcijami del vseh sodelujočih umetnikov z razprava-
ma Je bila podoba pred bese-

evangeličanka), žal že pokojna, gospa Violeta Mesa-rič. Organiziranje slikarske kolonije je torej treba jemati kot prispevek k sprejemanju



V 20. letih se je v koloniji zvrstilo 82 slikark in slikarjev, prav toliko del je v katalogu in na razstavi

do? predsednika SPD, mag. Viktorja Žaklja in 20 let žive likovne ustvarjalnosti mag. Franca Obala, ki kot umetnostni zgodovinar spremlja kolonijo in vsakoletne razstave. Viktor Žakelj ocenjuje, da je organizatorjem že na začetku šlo »za afirmacijo Primoža Trubarja, ki je bil vse do

Primoža Trubarja kot ene ključnih oseb iz slovenske zgodovinske etnogeneze in tudi slovenskega evangeličanstva.« Avtor kritično ugotavlja, da je prekmursko evangeličanstvo preživelo, čeprav mu ni uspelo »stopiti preko Mure v širšo slovensko zavest.« Viktor Žakelj



Sodelavci pri mednarodni slikarski koloniji Primož Trubar Moravske Toplice, častni škof Geza Erniša, Geza Farkaš, predsednik prekmurske podružnice Slovenskega protestantskega društva, dr. Robert Inhof, direktor Galerije, kustosinja Irma Brodnjak in Rudi Kokalj, urednik jubilejnega kataloga/monografije

formiranja Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar nekako v senci velikega Luthra, kajti prekmurski evangeličani so bili do tedaj izključno 'luterani', ne pa 'trubarjanci', kot bi znala reči vidna članica našega društva (po veri

našteje še vrsto primerov, ki kažejo, da v Sloveniji, celo med drugo svetovno vojno in v Osvobodilni fronti, ni bilo razumevanja za delo in vlogo Primoža Trubarja. To dejstvo oziroma marginalizacija Prekmurja in Prekmurcev je vznemirjalo ekonomista dr.

Ota Norčiča, »ki se je zavedal naravnih in človeških potencialov 'slovenske okrogline'«. Na teh dejstvih sta nastali Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar in nekoliko pozneje istoimenska slikarska kolonija.

Kako pa zdaj? Viktor Žakelj izpostavlja: »Slovenski evangeličanski verniki, pa tudi tisti, ki zgolj mislimo na protestantski način, smo in bomo še dolgo manjšina. Da bi stali in obstali, kot je rekel naš veliki učitelj (Primož Trubar), moramo biti boljši od okolice, delati več, in to z glavo, biti odprti do vsega novega, biti posebej senzibilni do tistega, kar nas dela ljudi.« Avtor uvoda še omeni pobudo Oskarja Norčiča, da se stoletnica priključitve Prekmurja Sloveniji dostojno proslavi in obeleži s spomenikom Koclju in skupini katoliških duhovnikov z dr. Matijem Slavičem na čelu. »To bo tudi priložnost, da se v slovensko zavest dokončno umesti tudi Prekmurje, kot sta se že pred tem Primorska in Koroška...«

Priden predstavi vsakega sodelujočega in njegovo delo, mag. Franc Obal poudari, da je umetniškemu vodji Nikolaju Beeru uspelo pritegniti pomembne domače in tuje likovne umetnike. »Med njimi so najpomembnejši slikarji, ki so s svojimi deli tvorno prispevali k razvoju sodobne slovenske likovne umetnosti. To so močne individualne osebnosti, ki so vztrajale pri svojih osebnih likovnih poetikah in zanimanju za vse, kar je svojevrstno, osebno, neznano in skrivnostno. So različne starosti in tudi raznovrstnih likovnih izrazov krajinske, figuralne, predmetne, abstraktne, konceptualne in morda še kakšne smeri.«

Ernest Ružič

Srečali smo se Slovenci v Budimpešti

12. decembra smo se srečali člani Slovenskoga društva v Budimpešti in člani naše slovenske samouprave XI. okrožja. Srečanje smo meli za pripravljane na svetke. V tistih štirih tednih se je vsikš pripravilo na božič, gda se je

naj se leko materni gezik goči pa stare šege (hagyomány) aj se ne pozabijo.

Najprvim je predsednica društva Ágota Kállay-Merkli pozdravila vse navzoče. Prišli so tudi gospa veleposlanica Ksenija Škrilec in gospod Rok



Publika na predbožičnom srečanju

naravno naš Rešitelj, Jezus Kristus kak malo dejte. Tak mislim, ka najlepše, ka si premišlavamo, ka se je Jezus v takšnoj srmačkoj štalici naravno za cejli svet. Mi se pa od

Tomšič s slovenskoga veleposlaništva in gospa Marija Kozar iz Sombotela.

Marija Kozar je nupokazala knjige »Etnologija Slovencev na Madžarskem« (A Magyarországi Szlovének Néprajza 6. kötet). Te knjige so leta 2014. dali napraviti, na rojstni den Marije Kozar, s tem so go pozdravljali in so se njej zahvalili, kelko se trüdi za Porabske Slovence. Potem smo poslušali božične pesmi in smo čüli stare zgodbe.

Gospod Jože Vild, ki so bili iz Murske Sobote, so pred desetimi lejtami v Slovenskoj iži v Monoštri vküpspadnili in mrlji, gda so pesem recitali (szavalt). Mi smo se tö spomnili na nji.

Adventno srečanje se s pesmari društva dokončalo, popejvali so lepe božične pesmi, ka smo se eške bole leko pripravili na božič. Vodja pesmarov je Zádori-Kovács Orsolya, lepa hvala, ka se trüdi za nas. Po tistom smo si pripovedjali, ške popejvali in malo domači pokaraj kostavali.

Veselo in srečno leto 2016!

Erzsébet Kondor



Marija Kozar je nupokazala 6. zvezek serije Etnologija Slovencev na Madžarskem

toga dostakrat spozabimo pa si tau brodimo: kakšo darilo leko »küpmo« eden drugomi. Da pa je od toga več vrejdo, če družina ma mir in se vsi poštujejo, eške stare starce tö. V Budimpešti živejo lidgé s porabskoga kraja rojeni, ali starci eške tam živejo, da pa vnuki (unokák) so se že tü narodili. Je preveč potrebno,

Pohod med Búdinci in Andovci

Kakoli je rano bilau - kak datumsko, vej smo pa pisali samo 2. januar, tak pri vöri - se je na pohodi med Búdinci in Andovci zbralo kakšni 150 pohodnikov. Kauli 10. vöre se je napunilo dvorišče Vaškoga dau-



Prihod v Andovce

ma v Búdincih, pohodniki so prišli od daleč pa od blüzi. Med njimi, vejndrik prvič, je bila ena skupina Avstrijcov tö. Čakala nji je topla pijača, čaj pa küjano vino, zraven pa eške pokaraj. Pa lepe reči domanji lidi, steri so njim vauščili srečno pa zdravo nauvo leto.

Po menškoj zamüdi - organizatorge so čakali ednoga vörnoga pohodnika, Vilina iz Križevca - je düša toga pohoda Vendel Žido, ml. pozdravo vse pohodnike, steri so že zavolo mraza tö fejst čakali, naj se leko napautijo na več kak 12- kilomejtrsko paut. Po zmrznjeni zemli je nej bilau težko ojditi, tak smo prejk po búdinski gauškaj v priličnom



Postanek pa okrepcilo pri stari domačiji

časii prišli do najsövernejše točke (pont) Slovenije, nej dugo potejm pa na kraj, gde je nekda stala búdinska karavla (laktanya). Po dukšom počivanji pa segrejanji s toplo pijačov, gde je nej faliju glas harmonike tö nej, smo šli tadale po mejnom pasi (nyomsáv) do andovski gaušk pa do andovske domačije. Tam so nas čakali člani KTD Andovci s küjanimi hrenovkami (virslji), pa toplo in mrzlo pijačo. Gda smo se iz Andovec napautili nazaj prauti Búdincom, se je že trno spiščavala megla, gausta kak segnjeno mlejko, etak smo z lepe goričke krajine malo vidli.

V Búdincaj so nas že čakali z bogračom - nej s posaudov, v steroj se küja, liki z gaustim gulašom - steri je trno žmani biu. Med tejm časom, ka smo geli, smo leko poslušali božične pa novoletne pesmi članov KUD Budinci.

Drugi januarski den je za vsakšoga emo nika: eni so mogauče bili zdaj prvič na tom konci Slovenije pa v Porabji, drugi so vendar prišli za tau, ka so leko bili vküper s svojimi pajdaši, tretji zavolo rekreacije, ka bi se po dugi svetkaj, gda smo manjasti gratali, malo razgibavali. Na pohodi med Búdinci pa Andovci vsakšii najšo nika za sebé, pa gvüšno čüto, ka je tü vsigdar dobrodošel.

M. Sukič

... DO MADŽARSKE

Do 200 tisoč manj javnih uslužbencev do leta 2018

Po načrtih vlade bi do leta 2018 zmanjšali državno birokracijo, tako bi lahko znižali število državnih uslužbencev za 200 tisoč, ki bi jih preusmerili v poslovno sfero, je povedal namestnik ministra na uradu predsednika Nándor Csepreghy. Trenutno dela v državnih službah približno milijon javnih uslužbencev, to so zdravstveni in pedagoški delavci ter tudi zaposleni v državni administraciji. Po mnenju Csepreghyja bi bilo idealno, če bi se število tistih, ki so v državnih službah, zmanjšalo na deset odstotkov. Torej - po skandinavskem modelu - če bi delali v poslovni sferi štirje milijoni, potem bi moralo biti v državnih službah 400 tisoč zaposlenih. Po mnenju namestnika ministra je cilj dolgoročno - se pravi v desetih, petnajstih letih - dosegljiv. Sindikati dvomijo v izvedljivost načrta, saj je, kot pravijo, 70 odstotkov zaposlenih v državnih službah žensk, ki jih bodo težko preusmerili v poslovne panoge.

Katinka Hosszú raztrgala pogodbo Madžarske plavalne zveze

Znana plavalka, ki je petkratna svetovna prvakinja v plavanju, je na tiskovni konferenci javno raztrgala pogodbo Madžarske plavalne zveze. Nesoglasja med šampionko in njeno zvezo so se začela že lani pred prazniki, ko je sklicala tiskovno konferenco in novinarje seznanila s svojimi zahtevami, ki se - po njeni izjavi - ne nanašajo toliko na izboljšanje lastnih pogojev pri pripravah, temveč v prvi vrsti na izboljšanje pogojev drugih plavalcev, ki nimajo tako dobrih pogojev kot ona. Med drugim je zahtevala, naj se ustanovi pri zvezi znanstvena sekcija, ki bi spremljala najnovejše raziskave in dognanja in s temi pomagala pri pripravah plavalcev. Namesto tega se je zveza odzvala s pogodbami od dva do 12 milijonov forintov, ki so jih dobili najboljši plavalci za priprave. Katinka Hosszú je dobila 12-milijonsko pogodbo, ki jo je javno raztrgala, ne le zato, ker je po prvi tiskovni konferenci niso poiskali iz vodstva zveze, temveč tudi zato, ker so v pogodbi kot pogoj postavili, da bo morala promovirati svetovno prvenstvo v plavanju, ki bo leta 2017 v Budimpešti.

»Ovak bi samo nutra v talejr gledo...«

Jožina Zankoča, po doma- njom Montiskoga, sem vejn te vido zadnjo paut, gda je eške doma v Sakalovci živo pa tam pri njij smo meli eden piknik, gde smo špejk pekli. Istina po pravici tisti tau, gde je on doma biu, se je nej k Sakalovci pa nej k Števanovci držo, znautra v gauštja, nej daleč kraj od vretine je bilau tisti par ramov z ednim lesenim križom. Žau, gnesden že samo križ stoji, rami so se zvekšoga že vse vküpporüšili. Nej čüda, vej pa tam nej vode pa nej elektrike nej bilau. Tau je za Montiskoga Jožina fejest lagvo bilau, najbola zato, ka se je za tišlara vönavčo, pa vse, ka je redo pa vrto, tau je vse z rokauv delo.

- Joži, kak tau, ka sem te zdaj leko daubo po telefoni? Že večkrat sem te zvau, dapa do tejga mau se mi je nikdar nej posrečilo.

»Zdaj si srečo emo, ka sem zdaj v Varaši ranč pri barbejri odo. Ovak bi me tak nej daubo, zato ka v Avstriji delam pa tam vanej živem.«

- Kak si delo najšo v Avstriji, zato ka tau gnesden že nede tak naletja?

»Najprvin sem tak po črnem začno delati potistim, ka smo v Unijo staučili z ednim spoznancom iz Fürstenfelda, pa te on me je notaspravo sé, gde zdaj delam.«

- Gde pa ka zdaj delaš?

»V ednom tišleraji delam v Unterlimbachi zdaj že štiri pa pau leta, pa nej na črno, liki uradno s papiri.«

- Ti si se tak za tišlara vönavčo, samo doma si nej mogo delati zato, ka nej bilau elektrike, vse, ka si ti delo, leko povejmo, ka je ročno delo bilau.

»Vse sem tak po starom delo, kak so gnauksvejta tišlarage delali, gda je ešče nej bilau elektrike. Samo pa maštarijo se redno tak leko vönavčiš, če sprvoga z rokauv obliš, žagaš pa vrtaš, kak sem tau dja delo doma. V Avstriji v tišleraji, gde

zdaj delam, je tau že cejlak ovak, vse z modernimi mašini pa računalniki delamo.«

- Ka vse delate vi v tom tišleraji?

»Vse fela okna, dvera, postale, omare, kredence, ka prosijo. Tau je vse tašo delo, ka tak naraučijo od nas, pa tau je nej fal, tau tō moram taprajti. Zato ka tau se vse tak dela pa po taši meri napravi, kak od nas naraučijo. Če š odo kaj v Hackebergi, te idi nota v cerkev pa pogledni oltar, tistoga smo tō mi redli, tak ka delamo vse, ka je iz lesa pa nas prosijo, aj napravimo.«

- Iz kakšoga lesa ste naredli tisti oltar?

»Iz hrastovoga lesa smo ga naredli.«

- Kak tau, ka dvera pa okna z vami dajo narediti, nej bi bilau bola fal gotovo je küpti v bauti?

»Tau so vse taše mere, ka se v bauti ne dajo küpti, drügo pa tau, ka tejm, steri tau delo naraučijo, se ne štē, kelko de koštalo. Dosta taši oken tō odavamo, stera v fabriki delajo pa mi je samo nutzozidamo. Te okna iz Slovenije vozijo, tam je delajo, vsakši keden pride eden tovornjak s celjsko registracijov, steri je pripela.«

- Kak velka je ta firma, gde delaš?

»Nej je velka firma, tau je bola tašo družinsko podjetje (családi vállalkozás), samo dvanajset nas tam dela, pa s tauga smo trdjē z Vogrskoga.«

- Kak se ti vidi delo pa žitek v Avstriji?

»Mena se je tišlarsko delo vsigdar fejest vidlo, pa ranč tak je tau zdaj tō. Delati vsepovsedik trbej, samo zato nej vseedno, kelko je plača. Vsakšo leto nam štirinajset mejsecov vöplačajo, tau znamenöjva, ka štirinajsetkrat dobimo plačo. Dja tak mislim, ka v Avstriji je baukše živeti kak doma, zato ka tū lüstvo bola mirno

žive, tau je pa zato, ka baukše slüžijo pa nej se njim trbej na tejm čemeriti, če pejnezge vözdržijo do drüge plače ali nej. Avstriji v soboto pa v nedelo v restavracijo odijo djest,



oni si tau leko dopistijo, drügo pa tau, ka fejest radi djejo. Gda dejo na dopust (szabadság), te oni tau rejsan vöponücejo, dejo na letovanje ali pa doma počivajo. Nej tak kak Vaugri, steri da dopust majo, te v Avstriji dejo djaboka brat ali kaj drügo delat. Tau je žalostno. Moj šef vsigdar pravi, gda smo na dopusti v zimi ali v leta, te aj v avto sedemo, pa zbaugom svejt.«

- Vanej v Avstriji delati je zato tō nej tak naletja, kak bi tau mislili, prvo ka morash znati, je jezik, de pa kak si se navčo nemški?

»Zdaj že dé, sprvoga je slabo šlau. Gda sem zvedo, ka mo üšo delat tavö, te sem najprvin v Sombotel odo v šaulo se nemški včit. Samo ka smo se mi v šauli včili, je cejlak ovak, kak tū v Burgenlandi gučijo. Tej so taši, če stoj z drügoga tala rosaga pride, komaj se kaj razmejo, zato ka oni najbola štajerski dialekt gučijo. Dja sem se mogo naprej včiti, zato ka name so samo tak goravzeli, če mo vedo nemški gučati. Ovak bi me ranč nej mogli goravzeti, zato ka mi smo dosta nad lüstvom, gda

delamo, če bi nej vedo nemški, te bi se nej razmeli.«

- Kelko si se navčo nemški v šauli?

»V noči vodne sem se včijo, s knidji sem üšo spat pa s knidji sem stano, mogo sem, zato ka sem vedo, če nemo znau nemški, te nemo emo dela. Največ sem se že sledkar navčo, gda sem že delo, zato ka tam vsigdar se samo nemški pogučavamo, gda delamo pa gda demo djest, še tašoga reda tō. Zato ka moraš se z njimi pogučavati, če škeš ali nej, ovak bi samo nut v talejr gledo, če nikoma nika ne povejš. Moraš se pogučavati z drugimi, zato ka če nej, te taši svoj ostaneš, pa tau je nej dobro, če v kolektivi delaš. Name je prejdjen poslo v šaulo, aj napravim izpit za tovornjak, tau tō v Sombotel sem delo, pa cejlo vse mi je on

vöplačo, tak ka dja edno rejč ne morem prajti, samo telko, ka sem fejest zadovolen.«

- Gda si bejo zadnjo paut doma?

»Zdaj na svetja sem bejo pri babi pa tetici pa pri sestrični.«

- Pa gda si bejo tam doma, tam v lasej, gde si gorraso?

»Letos sem gnauk tam odo, gda sem tau mislo, ka rastejo grbanji, dapa ednoga sem nej najšo.«

- Odo si tam pri rama?

»Odo, dapa tam je že vse vküpporüšeno, vrag vej, koma so ga odali tisti, steri so ga od nas dolaküpli.«

- Tašoga reda te srce malo boli, nej?

»Malo, dapa vejš, kak je tau, lejpo je bilau tam živeti, dapa fejest žmetno, nej bilau nej elektrike pa nej vode, najüše pa je tau bilau, gda si več kak kilomejter na dudja mogo snejg odmatavati. Več bi nej üšo nazaj za niše pejnezne nej.«

Karči Holec

WWW.SLOVENC.HU



OGLAS/HIRDETÉS

Državna slovenska samouprava (9985 Gornji Senik, Cerkvena pot 8) prodaja avto, znamke Renault Megane. Več informacij na spletni strani www.slovinci.hu

Az Országos Szlovén Önkormányzat (9985 Felsőszölnök, Templom út 8.) eladásra hirdeti Renault Megane személygépkocsiját. További információ a www.slovinci.hu oldalon.

Ena kosminja preveč

»Tou trno skrb moraš meti, ka ne povejš nej WC, nej sronjek, spoj nika takšnoga nej. Če boš silo emo, lepou od stola gor stani, pa povej: Oprostite mi, moram v tisto mesto poglednoti. Me razmejš? Vej mama je nej tak aklava, depa naš ata, un je bole takši. Vej sam ti pa že stoukrat prajla.«

»Ja, pa tou tō, kak se pri stoli moram držati: glavou gor zdignjeno, žlīco pomalek k lampam moram nesti, ranč se ne smej čūti, kak gesti doj požrem«

»Ka pa najprva?«

»Aja, najprva se za sto vaš ata mora doj sestī. Kak se un doj sede, se mama sede, potejm ti, ge pa slejgen moram biti. Ne smejm se križati, ka je tvoj ata velki komuništar biu. Potejm vsi čakamo, ka si ata prvi gesti deje, kuman po tejm mama, ti, ge pa sam znouva slejgen gé.«

»Na, dragi moj, vidiš, ka de šlau!«

Tak ga je šoulala, njemi tanačivala. Una, doma tam nin skrak mourdja. Z bogate držine je prišla. Pri nji se pejnezi že dugo več ne štejo. Je tumačila njemi, doma z ene male vesnice. Pet mlajšov sta ata pa mama na svejt spravila: pri nji se vsikši filer trikrat obrne, kak od rama dé. Kak študenta sta se najšla v velkom varaši, se poglednola globko v oči, tak nagnouk se je lūbezen narodila. V enom leti, ka sta vkūper gé, je una že trikrat pri njemi doma bila. Un de oprvin k njenim šou.

»Pa eške tou ne smejš pozabiti, gučiš samo po tejm, gda te ata kaj pita. Ovak je un dober gé, depa kak stari komuništar se je zdaj

vcejlak v gospočki gvant oblejko. Včasīn se mi tak vidi, kak bi v kakšnoj staroj knigi živela,« se je začnola smedjati.

»Brodīm samo, ka mami nede trbelo rokou kūšnoti, kak se je tou indasvejta tō delalo,« se smedje eške un.

»Tou pa nikak nej! Naš ata ne dopisti, ka bi se kakšen moški naše mame spoj tekno. Dobro, njajva šalo, včiti se moram. Zranja pa deva,« si una knige naprej vzeme, un pa si mrzlo pivo gor opre.

Zazranka sta se v njeni auto pakejrala. Ata njoj ga je kūpo za maturo. Eške gnouk ga pogledne, če je lepou vōzravnani. Malo njemi golejr popravi pa se že ta prouti mourdji pelata.

Un bi škeu, aj se paut vleče, aj se nigdar ne konča. Una si želej kak najprva domou priti pa aj se vse vkūper kak najprva zgotouvi. Kakoli že, keko časa je za pout trbelo, tak dugo sta na pouti bila. Auto se je stavo na malom brejgi. Spodkar mourdje, više gor se grouzdje zori, zmejs pa velki svekli ram. Una vesela, ka je domou prišla, un, kak bi po trnji ojdo. Eške gnouk ga pogledne. Vse je vrejdi, samo vlase njemi eške malo popravi. Golejr njemi tō dobro stodji. Pociंगा na dveri. Ja, una, gvūšno. Dugo trpi, ka mama dveri gor opre. Mati pa čerka se kušnetā na lica, se obimata.

»Tou je pa moj gé,« ga veselo k materi pripela.

»Dober den, gospa! Trno sam veseli, ka leko od Julije mamō spoznam,« povej, kak bi pri sodakaj raport doj davo. »Ge sam Pišta, škem prajti, Štefan je moje menje.«

Na dveri nut stoupijo. Nejsta se eške doj zūvala. Kak ga je včijla, si prejk cipel nikšne čūdne šlapline dejeta. Z njmi se bole čujskata, kak pa oj dita do drugi dveri. Kuman tam se doj zūjeta pa si šlapline gor obūjeta. Ta prva operacija je napravljena, kak mora biti. Zdaj pa tadale. Njena mama na dveri kloncka. Oprvin, od rugin, skur že tretjo pout kloncka, se za dverami zgla-si krempi moški glas:

»Sto je, aj naprej stauipi!«

Mama pomalek žmetne rastove dveri gor opre, nut v saloni za velkim, kustim stolon ata sedi. Julija pomalek do njega pride, ga vcejlak ovak kak mamō, kūšne na lica, kuman, kuman, ka se ga tekne.

»Tou pa je moj Štefan gé,« tak vkraj stane, ka ata oba leko vidi.

»Spoštūvanja vrejden gospoud, trno sam veseli, ka leko spoznam ato od Julije! Trno dosta dobroga mi je od vas pripovejdala, tak ka sam rejsan srečen, ka vas leko najdem na vašom dau-mi. Kuman sam čako, ka vas ...« je Pišta nej zgotouvo, ata njemi groubo v rejč stoupi.

»Pojep, ne seri!«

Tiūčo bi rezo lejko, tak žmetna je gratala. Prva mama zapopejva, ka mora obed zgotouvi, Julija bi nika prajla, depa ne vūpa, Pišta pa cejli repejči na mesti stogi.

»Ženske, tavō! S tejm poj-bom se mava vsefele zgučati.«

Kak zapovejdano, tak napravleno. Mati pa čerka v kūnji na vūjo vlečeta, ka se moškiva tam nut v saloni zgučavata. Depa nika se ne čūje, kak ata Piština pita:

»Kelko čūjem, se včiš kejpe malati? Depa tou gnes ne nosi velke pejneze. Istina, ka de moja Julija doktorca, depa kak si ti tou brodiš, ka boš s svojimi kejpami držino rano, jo oblačo, skrb za njou emo?«

Ranč tak sta ženski nej mog-le videti, kak si ata v velko, šurko kupico eške gnouk konjak vtouči, Pišto pa nika ne pita. Tou sta tō nej vidle pa nej čūle, kak ga je ata tadale šoulo.

»Pogledni malo po stenaj! Vidiš? Dvanajset kejpov naši stari majstrov. Se ti spoj senja, kelko tou košta? Gvūšno, ka nej. Ti boš leko cejli žitek kejpo pa telko ne prislūžiš, kelko sam ge za tou plačo.«

Gvūšno je tou tō, ka je niške nej v Piština glavou vido. Tam si je veselo brodo, kak bi lepou bilou, če bi od Julije stari vse njegve kejpe doj kūpo. Njegva gizdavost pa doj gledanje Piština sta trpela, dokejč je mama nej scingala za obed. Kak njemi je Julija zapovejdala, je počako, naj ata prvi vō na dveri odide.

V kūnji je šlau vse po protokoli. Najprva so na sto nikšne male falajčke gestija doubili. Pišta je skrb emo, samo aj vse tak naredi, kak ga je njegva draga navčijla. Njeni ata pa ga je cejli čas samo gledō, je pasko emo, ka kaj naupek ne naredi. Potejm je župo zo. Tak je ravno sejdo, kak bi štīu od mekle doj použro, naraj pa bi župo po domanje z žlīco grabo. Tou tō tamine. Ena rejč ne spadne, vse je tak tiūma, ka bi eške najbolē drouvno mišico leko čūo. Trbej prajti, ka je gesti trno žmano, depa mesou je tak

bilou vōftalano, ka bi se eške drouvno dejte nej nagelo. Kakoli, za dve vōri je obed pri kraji biu. Ata gor opre nikšno trno drago vino. Kak štuplin pouči, Pištini mejer guči, ka njemi cūkati trbej.

»Lepou prosim, oprostite mi! V eno mesto moram stoupiti,« naraji stane, si roke zbriše pa de tavō.

Samo Pišti vej, kak njemi je tisto cūjkanje dobro spadnolo. Samo un vej, kak bi več nej škeu ta nazaj za sto sedet. Depa vodou je doj potegno, s sprejom šankrejt pošpricko, si roke mujo pa nazaj za sto odišo. Eške si je nej nazaj doj vseu, ata gor stane. Brezi rejči odide. Neje pou minute minoulo, cejli repejči pa s penami na lampaj nazaj pride. Na rokaj ma plastične rokajce, zmejs med dvema prstoma pa pinceto drži. Kuman se nazaj drži, ka ne začne kričati. Pinceto Pištini pod nous podrži.

»Vidiš? Vidiš, ti, ka od higijene nika ne vejš?! Kosminjo, kosminjo si na šankrejtī njau. Takši, ka kosminje pri nas kaulak navajo, nemajo v našom rami kaj iskati! Tak brž se mi tavō spucaj.«

Pišta je nika nej čemeren biu zatoga volo. Eške več, srečen je biu, ka se je tou zgotouvalo. Pa Julija ranč tak. Oba sta se z veselīm smejom pelala nazaj v velki varaš, pa cejlo paut sta veselo popejvala. V maloj študentskoj sobi je tak bilou ... Njima je tak lepau bilou ... Tak lepou ... Ka tou samo njiva vejta prajti.

Eške dugo po tejm, leko, ka eške gnes vsikši od njiva kosminji povejta:

»Lejpa vala!«

